

### บทที่ 3

## วิธีดำเนินการวิจัย

### 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือครอบครัวข้าราชการและลูกจ้างในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขของจังหวัดตราด จำนวน 1,299 คน

1.2 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง คำนวณจากสูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ  $n$  = จำนวนตัวอย่าง  $N$  = จำนวนประชากร และ  $e$  = ค่าคลาดเคลื่อน

กำหนดให้มีค่าคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

$$n = \frac{1299}{1 + (1299)(0.05)^2} = 306 \text{ คน}$$

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง กำหนดว่ากลุ่มตัวอย่างต้องเป็นหัวหน้าครอบครัวหรือคู่สมรส และเพื่อความเชื่อมั่นในการเป็นตัวแทนประชากรของกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากฐานข้อมูลบุคลากรกระทรวงสาธารณสุขไม่ได้บันทึกสถานภาพสมรส และบุคลากรกระทรวงสาธารณสุขมีความหลากหลายในวิชาชีพ และระดับการศึกษา จึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างเป็นแบบหลายขั้นตอน ดังนี้

1) แบ่งประชากรออกเป็นชั้นภูมิ โดยแบ่งกลุ่มของประชากรเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่กลุ่มแพทย์รวมทันตแพทย์ กลุ่มพยาบาล กลุ่มเภสัชกร กลุ่มเจ้าหน้าที่อื่นๆ กลุ่มลูกจ้างประจำ และกลุ่มลูกจ้างชั่วคราว

2) คำนวณสัดส่วนตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิ โดยใช้สูตร

$$n_i = \frac{n N_i}{N}$$

|       |       |   |                              |
|-------|-------|---|------------------------------|
| เมื่อ | $n_i$ | = | จำนวนตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิ |
|       | $N$   | = | จำนวนประชากร                 |
|       | $n$   | = | กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด         |
|       | $N_i$ | = | จำนวนประชากรในแต่ละชั้นภูมิ  |

ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างแต่ละชั้นภูมิ ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามประเภทและชั้นภูมิ

| ประเภท            | จำนวนบุคลากรสาธารณสุข | จำนวนตัวอย่างแต่ละชั้นภูมิ |
|-------------------|-----------------------|----------------------------|
| แพทย์รวมทันตแพทย์ | 54                    | 13                         |
| พยาบาล            | 625                   | 147                        |
| เภสัชกร           | 24                    | 6                          |
| ข้าราชการอื่นๆ    | 333                   | 79                         |
| ลูกจ้างประจำ      | 150                   | 35                         |
| ลูกจ้างชั่วคราว   | 113                   | 26                         |
| รวม               | 1,299                 | 306                        |

**1.3 วิธีการสุ่มตัวอย่าง** เนื่องจากประชากรมีการกระจายในพื้นที่ที่ไม่เท่ากันในแต่ละอำเภอ จึงเลือกวิธีการสุ่มแบบโควตา ตามสัดส่วนของบุคลากรแต่ละชั้นภูมิ โดยแบ่งเขตพื้นที่ตามเขตอำเภอตามตารางที่ 3.2 กรณีสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างน้อยกว่าจำนวนพื้นที่ ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลาก

ตารางที่ 3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามประเภทและพื้นที่เก็บข้อมูล

| ประเภทบุคลากร     | อำเภอ |         |        |          |         |          |         | รวม |
|-------------------|-------|---------|--------|----------|---------|----------|---------|-----|
|                   | เมือง | เขาสมิง | บ่อไร่ | คลองใหญ่ | แหลมงอบ | เกาะช้าง | เกาะกูด |     |
| แพทย์รวมทันตแพทย์ | 9     | 1       | 1      | 1        | 1       | 0        | 0       | 13  |
| พยาบาล            | 91    | 12      | 13     | 12       | 12      | 5        | 2       | 147 |
| เภสัชกร           | 4     | 1       | 1      | 0        | 0       | 0        | 0       | 6   |
| ข้าราชการอื่นๆ    | 35    | 14      | 11     | 6        | 8       | 3        | 2       | 79  |
| ลูกจ้างประจำ      | 24    | 1       | 2      | 4        | 1       | 1        | 2       | 35  |
| ลูกจ้างชั่วคราว   | 26    | 0       | 0      | 0        | 0       | 0        | 0       | 26  |
| รวม               | 189   | 29      | 28     | 23       | 22      | 9        | 6       | 306 |

## 2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 โครงสร้างของแบบสอบถาม ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อคำถาม 5 ข้อ แบบเลือกตอบ และเติมข้อความในช่องว่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพในครอบครัว ตำแหน่งหน้าที่ปฏิบัติงาน และระยะเวลาการทำงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อคำถาม 7 ข้อ ประกอบด้วยตัวแปร

- 1) ระดับการศึกษาของหัวหน้าครอบครัว คำถามแบบเลือกตอบ
- 2) วงจรชีวิตครอบครัว ข้อคำถามแบบเติมข้อความในช่องว่างและเลือกตอบ เกี่ยวกับระยะเวลาการสมรส จำนวนบุตร อายุ การศึกษา และสถานภาพของบุตร
- 3) ประมาณรายได้ของครอบครัว ทั้งรายได้ประจำและรายได้ชั่วคราว ข้อคำถามแบบเติมตัวเลขในช่องว่าง
- 4) การวางแผนใช้จ่ายเงินของครอบครัว เป็นข้อคำถามแบบวัดการปฏิบัติโดยใช้วิธีการประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (LIKERT)

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนของครอบครัว ข้อคำถาม 5 ข้อ แบบเลือกตอบ เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการลงทุน รูปแบบการลงทุน และสัดส่วนเงินลงทุนเปรียบเทียบระหว่างรูปแบบลงทุนทางตรงกับทางอ้อม และสัดส่วนเงินลงทุนเปรียบเทียบกับรายได้ สำหรับตัวแปรคุณลักษณะของแหล่งลงทุน ให้เลือกตอบ โดยมีข้ออธิบายรายละเอียดแต่ละด้านของคุณลักษณะแหล่งลงทุนโดยใช้แบบวัดระดับความสำคัญ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (LIKERT) เป็นข้อมูลประกอบสำหรับการพิจารณาเลือกตอบ

**2.2 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** หลังจากศึกษา แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง นำมาสร้างแบบสอบถาม ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และนำกลับมาปรับแก้ ก่อนนำไปใช้สำรวจจริงได้ทำการทดสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม โดยการนำแบบสอบถามจำนวน 30 ชุด ให้ข้าราชการและลูกจ้างกระทรวงสาธารณสุขที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างตอบ แล้วหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สูตรครอนบาคแอลฟา ผลการคำนวณค่าความเชื่อมั่นข้อคำถามเกี่ยวกับการวางแผนใช้จ่ายเงินเท่ากับ 0.9314 ข้อคำถามคุณลักษณะของแหล่งลงทุนได้ค่าความเชื่อมั่น 0.8462

**2.3 ตัวแปรและการวัด** ในการวิเคราะห์ได้กำหนดตัวแปรและการวัดค่าตัวแปรในการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการลงทุนของบุคลากรกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดตราด ไว้ดังนี้

**2.3.1 ระดับการศึกษาของหัวหน้าครอบครัว** ระดับการวัดแบบจัดอันดับ จากนั้นน้อยไปมาก ได้แก่ระดับมัธยมศึกษา ระดับอนุปริญญา ระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี

**2.3.2 ระยะเวลาชีวิตของครอบครัว** ระดับการวัดแบบจัดอันดับเป็น 4 ระยะ ตามระยะเวลาชีวิตของครอบครัว ได้แก่ระยะที่ 1 ครอบครัวยังไม่มีบุตร หรือแต่งงานนานไม่เกิน 5 ปี ระยะที่ 2 ครอบครัวมีบุตรจนถึงบุตรอยู่ในวัยศึกษา หรือครอบครัวไม่มีบุตรแต่งงานนานมากกว่า 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี ระยะที่ 3 ครอบครัวที่บุตรจบการศึกษา หรือครอบครัวไม่มีบุตรแต่งงานนานมากกว่า 10 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี และระยะที่ 4 ครอบครัวที่เหลืออยู่เฉพาะสามีภรรยา หรือครอบครัวไม่มีบุตรแต่งงานนานมากกว่า 20 ปี

**2.3.3 ปริมาณรายได้ประจำของครอบครัว** ระดับการวัดแบ่งเป็น 6 ช่วง ได้แก่ ช่วงที่ 1 จำนวนเงินรายได้ไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน ช่วงที่ 2 จำนวนเงินรายได้ 10,001 – 20,000 บาทต่อเดือน ช่วงที่ 3 จำนวนเงินรายได้ 20,001 – 30,000 บาทต่อเดือน ช่วงที่ 4 จำนวนเงินรายได้ 30,001 – 40,000 บาทต่อเดือน ช่วงที่ 5 จำนวนเงินรายได้ 40,001 – 50,000 บาท และช่วงที่ 6 จำนวนเงินรายได้มากกว่า 50,000 บาทต่อเดือน

**2.3.4 ปริมาณรายได้ชั่วคราวของครอบครัว** ระดับการวัดแบ่งเป็น 5 ช่วง ได้แก่ ช่วงที่ 1 ไม่มีรายได้ชั่วคราว ช่วงที่ 2 จำนวนเงินรายได้ชั่วคราวไม่เกิน 10,000 บาทต่อปี ช่วงที่ 3 จำนวนเงินรายได้ชั่วคราว 10,001 – 50,000 บาท และช่วงที่ 4 จำนวนเงินรายได้ชั่วคราวมากกว่า 50,000 บาทต่อปี

**2.3.5 การวางแผนใช้จ่ายเงินของครอบครัว** ระดับการวัดแบบวิธีการประมาณค่า ในรายการกิจกรรม 15 ข้อ โดยกำหนดให้คะแนน 1 หมายถึงไม่เคยปฏิบัติ คะแนน 2 หมายถึงปฏิบัติเป็นบางครั้ง คะแนน 3 หมายถึงปฏิบัติบ่อย คะแนน 4 หมายถึงปฏิบัติเป็นประจำนอกจากบางครั้ง ไม่ได้ปฏิบัติ และคะแนน 5 หมายถึงปฏิบัติทุกครั้ง นำผลรวมคะแนนหาค่าเฉลี่ย แล้วแบ่งระดับการปฏิบัติวางแผนการใช้จ่ายเงินของครอบครัว เป็น 3 ระดับ ได้แก่

- 1) คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.32 มีระดับการวางแผนใช้จ่ายเงินของครอบครัวต่ำ
- 2) คะแนนเฉลี่ย 2.33 – 3.65 มีระดับการวางแผนใช้จ่ายเงินของครอบครัว

ปานกลาง

- 3) คะแนนเฉลี่ย 3.66 – 5.00 มีระดับการวางแผนใช้จ่ายเงินของครอบครัวสูง

**2.3.6 คุณลักษณะของแหล่งลงทุน** วัดแบบนามบัญญัติ แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านความน่าเชื่อถือของแหล่งลงทุน
- 2) ด้านความสะดวกในการลงทุน
- 3) ด้านผลประโยชน์จากแหล่งลงทุน

โดยในแต่ละด้านมีข้ออธิบายประกอบการตัดสินใจเลือกคุณลักษณะซึ่งใช้ระดับการวัดแบบวิธีการประมาณค่า เพื่อวัดระดับความสำคัญในการพิจารณาเพื่อการตัดสินใจลงทุน กำหนดให้คะแนน 1 หมายถึงไม่ให้ความสำคัญ คะแนน 2 หมายถึงให้ความสำคัญน้อย คะแนน 3 หมายถึงให้ความสำคัญปานกลาง คะแนน 4 หมายถึงให้ความสำคัญมาก และคะแนน 5 หมายถึงให้ความสำคัญอย่างยิ่ง

**2.3.7 จุดมุ่งหมายของการลงทุน** วัดแบบนามบัญญัติ แบ่งเป็น 6 ข้อ ได้แก่

- 1) ต้องการเพิ่มรายได้เกิดความงอกเงยของเงินทุน
- 2) ต้องการความปลอดภัยของเงินทุน
- 3) ต้องการเสถียรภาพของรายได้
- 4) ต้องการสภาพคล่องในการเปลี่ยนเป็นเงินสด
- 5) ต้องการกระจายความเสี่ยง
- 6) ต้องการความพอใจด้านภาษี

**2.3.8 รูปแบบการลงทุนของครอบครัว** วัดแบบนามบัญญัติแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่การลงทุนทางตรง และการลงทุนทางอ้อม

**2.3.9 ปริมาณเงินลงทุน** วัดสัดส่วนปริมาณเงินลงทุนเปรียบเทียบกับเงินรายได้รวมของครอบครัว การแบ่งกลุ่มใช้ข้อมูลคำตอบในกลุ่มบุคลากรกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเป็นกลุ่มผู้มีรายได้สูง และให้ข้อมูลปริมาณเงินลงทุนมีสัดส่วนต่อรายได้สูงเช่นกัน ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ

- 1) ปริมาณเงินลงทุนน้อย สัดส่วนเงินลงทุนร้อยละ 1 – 15 ของปริมาณเงินรายได้รวมของครอบครัว
- 2) ปริมาณเงินลงทุนปานกลาง สัดส่วนเงินลงทุนร้อยละ 16 – 30 ของปริมาณเงินรายได้รวมของครอบครัว
- 3) ปริมาณเงินลงทุนมาก สัดส่วนเงินลงทุนมากกว่าร้อยละ 30 ของปริมาณเงินรายได้รวมของครอบครัว

### 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 3.1 ติดต่อขออนุญาตนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด
- 3.2 ส่งแบบสอบถามพร้อมคำชี้แจงให้ฝ่ายบริหารของหน่วยงานหรือสถานพยาบาล ตามกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 400 ชุด เพื่อให้ได้ข้อมูลเพียงพอ
- 3.3 นัดหมายการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 รวบรวมแบบสอบถาม ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ 316 ชุด คิดเป็นร้อยละ 79.00
- 3.5 ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

### 4. การวิเคราะห์ข้อมูล

#### 4.1 ใช้สถิติพื้นฐานในการหา

##### 4.1.1 ค่าร้อยละ ของ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม

- 1) ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพในครอบครัว ตำแหน่งปฏิบัติงาน ระยะเวลาการทำงานระยะเวลาการสมรส และจำนวนบุตร
- 2) พฤติกรรมการลงทุนของครอบครัว ได้แก่ จุดมุ่งหมายของการลงทุน รูปแบบการลงทุน และปริมาณการลงทุน

3) ปัจจัยกำหนดการลงทุนของครอบครัว ได้แก่ ระดับการศึกษาของหัวหน้าครอบครัว ระยะวงจรชีวิตครอบครัว ปริมาณรายได้ประจำ ปริมาณรายได้ชั่วคราว ระดับการวางแผนใช้จ่ายเงินของครอบครัว ระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของแหล่งลงทุนที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุน

#### 4.1.2 ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม

1) ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ ระยะเวลาการทำงาน ระยะเวลาการสมรส

2) ปัจจัยกำหนดการลงทุนของครอบครัว ได้แก่ ปริมาณรายได้ประจำ ปริมาณรายได้ชั่วคราว

4.1.3 ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของรายได้ประจำ และรายได้ชั่วคราวของครอบครัว

4.1.4 สถิติทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ของแต่ละปัจจัยกับจุดมุ่งหมายการลงทุน รูปแบบการลงทุน และปริมาณการลงทุน โดยใช้การทดสอบไค-สแควร์ (Chi-Square test)